Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Не рубай тополю,
не ламай калину –
Світлу мрію журавлину.
Збережи назавжди,
збережи назавжди,
Ти на все життя їх збережи.
Юрій РИБЧИНСЬКИЙ

№ 25 (388)
21 червня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

РАЗОМ – МИ СИЛА!

НЕ ДАЙМО СПЛЮНДРУВАТИ НАШІ ДУШІ

ЗВЕРНЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Всупереч Конституції України 5 червня 2012 року 234 народні депутати в першому читанні ухвалили законопроект Колесніченка–Ківалова, зрадивши національні інтереси України, зламавши присягу народного депутата і зневаживши Основний Закон держави, яку вони представляють у парламенті. Відтепер лобіювання мови сусідньої держави, яка була і є мовою імперської окупації, суттєво обмежує функції державної мови, руйнує національні інтереси, національну культуру, національний інформаційний простір. Партія реґіонів і її сателіти леґалізували своє зневажливе ставлення до всього українського й продемонстрували злочинний намір поділити нашу державу на російську й українську території, що неминуче призведе до створення двох різних політичних і адміністративних зон, зруйнує українську державність.

Новітні валуєви поклали початок мовним конфліктам на віковічних українських землях. Але хай знають русифікатори всіх політичних мастей, що вони – поза законом! І якщо Президент, а не резидент править нашою країною, якщо він справді ґарантує її цілісність і святість Основного Закону – хай припинить ту вакханалію, яка чиниться у Верховній Раді. Постійне розгойдування суспільства, обтяженого серйозними соціальними негараздами, викличе бурю, поверне Україну в міжнародну ізоляцію. Лукаве москвофільство реґіоналів прикривається начебто інтересами національних меншин, але одразу робить їх глухими й сліпими, коли йдеться про те, що Російська Федерація не ратифікувала Європейську хартію мов, що в усіх автономіях, краях і областях цієї держави панує єдина російська мова!

Громадяни України! Стіймо за свої права, використовуючи різноманітні методи протесту! Звертаймося до Ради Європи із застереженнями, що Україна перетворюється в зону загальноєвропейської нестабільності: посилання на Європейську хартію мов, яка покликана захищати загрожені мови меншин, є насправді маскуванням денаціоналізації і нищення мови автохтонного українського народу. Не дозволяймо ув'язнити нашу українську мову, яка сьогодні є найбільшою опозицією правлячому режимові! Не біймося – з нами наші славні діди й прадіди, з нами – національні герої, наші пророки Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка!

Будьмо разом, не даймо сплюндрувати нашу душу – українську мову!

Центральне правління ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

АКЦІЇ

ГОРЯНИ – ЗА СВОЄ, УКРАЇНСЬКЕ МАЙБУТТЯ

На площі біля кінотеатру «Україна» у Долині відбулося народне віче на захист статусу української мови.

Організаторами виступили 16 громадських та політичних організацій, які входять в Координаційну раду політичних партій і громадських організацій Долинського району. Окрім політиків, на мітинґу були присутні громадські діячі, митці й священики.

Відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» Михайло Рудковський, промовляючи до присутніх, подякував долинянам за те, що вони долучилися до акції та активно проявили свою громадянську позицію. «Хто винен у тому, що так сталося? Безперечно, центральна влада. Якби Президент, ґарант Конституції, захотів зупинити цю вакханалію, йому було би достатньо мізинцем поворухнути. Але він цього робити не хоче, бо він не є нашим Президентом. І ми повинні про це однозначно заявити. Окремо потрібно сказати про народних депутатів – наших краян, які голосували за законопроект Ківалова–Колесниченка. Мова про Зварича й Личука. Під ними має горіти земля! На їхніх оселях має бути написано: «Зрадник», «Московський лакей!»

На жаль, лакейство поширене не тільки серед високопосадовців. Прислужники злочинного режиму є у різних структурах. Ці наймити заради «теплого місця» готові прислуговувати цій антиукраїнській владі у всіх її злочинних діях. Вони також повинні всюди і повсякчас відчувати нашу ненависть до них», – сказав промовець.

Маємо робити й практичні кроки у боротьбі з режимом і його прислужниками. Зокрема, оголосити бойкот російськомовним друкованим та електронним засобам масової інформації, радіостанціям і телеканалам. Кожен українець зобов'язаний читати, слухати й дивитися україномовний продукт. Таким чином позбавимо фінансової підтримки ворожих пропаґандистів і підтримаємо українського виробника.

«Нехай зараз вас, шановні долиняни, тут не багато, але знайте, що всі просвітяни краю – з вами. Сьогодні нас тут сотні – завтра буде тисячі, післязавтра – десятки тисяч! Ми викинемо цю злочинну владу на смітник історії! Маємо шанс зробити це через вибори. До парламенту повинні прийти справжні патріоти, випробувані й перевірені. Ті, хто роздають гречку й цукор, не мають морального права бути у владі. Якщо ми підійдемо до виборів із таким розумінням, то переможемо!», – заявив Михайло Рудковський.

Червоною ниткою через виступи лідерів політичних партій і громадських організацій Долинщини, депутатів Долинської районної ради пройшли тези про те, що банді українофобів із Партії реґіонів на чолі з Януковичем українці мають протиставити тотальну мобілізацію проукраїнських сил. Кожен українець повинен змобілізувати свою родину, друзів, колеґ і знайомих. Збурювання мовної проблеми напередодні виборів має на меті лише одне – посіяти ворожнечу в українському суспільстві та відволікти його від економічних прорахунків Партії реґіонів і зубожіння населення України.

На мітинґу ухвалили резолюцію, в якій мешканці Долинщини вимагають від Президента Януковича та Верховної Ради не допустити ухвалення законопроекту, який спрямований на знищення української мови.

Іван ЮРІЙЧУК

АНОМАЛІЇ

РУЙНІВНА СТИХІЯ

Підрахували суму збитків, яких зазнала область унаслідок буревіїв, граду й сильних злив протягом 9–12 червня. Як повідомили в управлінні з питань надзвичайних ситуацій облдержадміністрації, вони, за попередніми даними, становлять 1011 тис. гривень.

Якщо говорити конкретніше, то потерпіли 449 людей, пошкоджено 1013 житлових будинків, 535 господарських будівель, 1300 присадибних ділянок, 620,3 га сільськогосподарських угідь, берегоукріплення, два автомобільні мости, 79,5 км автомобільних доріг, два заклади культури, один заклад охорони здоров'я, чотири загальноосвітні навчальні заклади, дошкільний заклад.

Шкоди наробили й блискавки, вони спричинили пожежу в житловому будинку в селі Лоєва Надвірнянського району. Як розповіли в управлінні Держтехногенбезпеки в Івано-Франківській області, під час грози в будинку було відчинене вікно. Ось через нього і влучила блискавка у хату. Вогонь пошкодив речі домашнього вжитку.

КОНТАКТИ

ЗАПРОШЕННЯ

Як повідомляла «Галицька Просвіта», в області на початку травня перебував просвітянський хор «Запорозькі козаки» і делеґація запорізької «Просвіти». Гості брали участь у святкуванні 350-річчя Івано-Франківська.

Просвітяни повезли у степовий край добрі відгуки прикарпатців за живу українську пісню, яку талановиті співаки несуть людям. Заодно, гастролюючи Україною, учасники хору збирають кошти на спорудження пам'ятника Тарасу Шевченку у Запоріжжі до 200-ої річниці від дня народження великого Пророка.

Запорізька міська рада та її виконавчий комітет з метою забезпечення належного відзначення ювілею Тараса Шевченка вирішила створити організаційний комітет, до складу якого увійдуть видатні науковці та просвітяни. На урочистості запорожці уже сьогодні запрошують делеґацію з Івано-Франківщини.

Вл. інф.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Хоче, але не може

Президент Віктор Янукович заявляє, що єдиний варіант для звільнення екс-прем'єра Юлії Тимошенко – це її помилування. Про це він заявив в інтерв'ю виданню «The Time Magazine». Янукович зазначив, що питання про помилування можна буде ставити після завершення всіх судових процесів, у тому числі в Європейському суді з прав людини. «Але поки суди не винесуть свої рішення... я не маю влади робити це», – сказав Янукович. На запитання, чи хоче він це зробити, Віктор Федорович відповів: «Звичайно. Звичайно, я хочу».

Санкції проти влади

Європарламент може застосувати санкції проти України, якщо лідери опозиції, які перебувають в ув'язненні, не візьмуть участі у виборах. Про це заявив депутат Європарламенту Вернер Шульц. «Вибори не будуть справедливими, якщо певні люди не будуть брати участь у цих виборах. Можливо, будуть і санкції. Ми можемо розглянути, наприклад, бізнес-зв'язки пана Януковича, або можемо подивитися на махінації, які були пов'язані з корупцією при будівництві стадіону НСК «Олімпійський», – сказав він.

Підтримали Тимошенко

Німецькі європарламентарі Ребека Хармс та Вернер Шульц, а також 50 інших активістів, які були присутні на матчі Німеччина–Голландія у Харкові, принесли з собою плакати з написами «Release all political personers!» (Звільніть усіх політичних в'язнів!) та «Fairplay in football and politics!» (Чесна гра у футболі та політиці!). «Ми не хочемо відводити погляд. Ми хочемо підтримати людей, які допомогли країні провести чемпіонат Європи в Україні, а зараз сидять у в'язниці, тоді як інші гріються у променях чемпіонату», – сказав Шульц.

Міні-ГЕСи на Прикарпатті таки будуватимуть

В області діють три гідроелектростанції, а ще недавно йшла мова про 50–150 гідроелектростанцій. Та нині, за словами першого заступника голови облдержадміністрації Василя Плав'юка, під будівництво в області відведено 24 земельні ділянки. Але їх виділення зупинене розпорядженням голови облдержадміністрації. В. Плав'юк не заперечує можливості зведення міні-ГЕС, якщо вони відповідатимуть усім законним вимогам, а інвестори братимуть активну участь у розвитку населених пунктів.

Новий інститут

При Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу на базі трьох факультетів створили Інститут економіки й управління. За словами керівництва вишу, саме таким способом інтеґруватимуться наукові досягнення для практичного застосування в господарському комплексі, насамперед Прикарпаття.

Сміття – на переробку

Під головуванням першого заступника голови облдержадміністрації Василя Плав'юка провели зустріч із представниками австрійської компанії «AVE». Як повідомила начальник управління з впровадження економічних реформ, євроінтеґрації та інвестицій облдержадміністрації Марія Ткачук, обговорювалося питання початку діяльності компанії на території Івано-Франківська й можливості будівництва сміттєпереробного заводу. Вирішили сформувати відповідну робочу групу й обговорити проблему на початку вересня.

Чи не забагато?

В органах виконавчої та судової влади області працює 7,4 тис. державних службовців. Серед державних службовців майже три чверті (74,7 відсотка) – жінки, більше половини (51,9 відсотка) – молодь у віці до 34 років. За стажем державної служби найчисленнішу групу (29,4 відсотка) становлять державні службовці зі стажем від п'яти до десяти років. Із загальної кількості державних службовців 90,7 відсотка мають повну вищу освіту, 8,8 відсотка – неповну та базову вищу. Але коли краянин ходить численними кабінетами, випрошуючи у того чи іншого чиновника якийсь папірець із печаткою, він задає собі запитання: чи вас не забагато?

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 4,28 грн., на три місяці – 12,24 грн.,
на півроку – 22,83 грн., на рік – 44,46 грн.

ВІРШІ ПРО НАБОЛІЛЕ

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Тарас Шевченко
на відстані витягненої руки.
Лише декілька кроків
необхідно пройти
І зруйнуються всі перепони,
Розлетяться у увсібіч ворони.
Тарас Шевченко
вирішує українські справи,
Його Слова – Бога Заграви.
Від ранку й до пізньої ночі,
Він підтримує смілувців охочих.
Тарас Шевченко
У віках каже нам втішно,
що вже зацвіла вишня!
Що ворогів нищити час наступає.
Що молодий пагін перешкоди долає.
Тарас Шевченко
Як Даж-Боже Сонце, гріє, а інколи пече.
І впевненим голосом, твердо рече:
«Що я живу завдяки йому»
І (що) він є Бог,
А я є,
Тарас Шевченко…

НАЦІЇ – ПОНАД УСЕ

Лібералізм – Гидота.
Демократія – Фальш.
Але вони
будуть правити всюди,
над безоднею танцювати вальс,
допоки Народи Світу
від цієї прірви не відведуть нас.
Адже Нація – понад усе!
Так заповідав Бог!
А хто з НИМ не згодний,
Того неодмінно звернемо
У баранячий рог,
І викинемо на смітник,
подалі від Світових шляхів.
В мить
Братерства розцвіте квітник,
серед Українців, Жидів,
Москалів і Ляхів
та Німців!!!
Бо Так заповідав БОГ!!!

ЯМАМАЙ

ПОЛІТИКА

ВІТАЛІЙ КЛИЧКО: Україна рухається не в тому напрямку…

«УДАР» УДАРИТЬ. ПО ВЛАДІ

На Івано-Франківщині побував лідер партії «УДАР» Віталій Кличко. Під час прес-конференції він висловив упевненість, що партія «УДАР» буде представлена у Верховній Раді. На його думку, нині політика в Україні не відповідає інтересам держави, а працює на інтереси купки людей. «Україна рухається не в тому напрямку, якого прагне більшість українців. Українці – це європейці, тому європейські стандарти життя повинні бути і в нашій країні. Це основна мета нашої політичної сили», – наголосив Віталій Кличко. Він визнає, що у його команді люди ще не настільки відомі й публічні, проте впевнений, що вони такими стануть, і вважає, що досить робити ставку лише на «розкручені» імена.

«Я б не хотів, щоби старі політики, які мали можливість зробити зміни, але знехтували нею, заходили до нас. Проте я не заперечую можливу співпрацю з людьми, які хочуть інвестувати свій досвід, розділяють наші цінності й пріоритети, а також мають незаплямовану репутацію», – наголосив В. Кличко. Хоч хто його знає, бо назвав він імена, які вже «світилися» в інших політструктурах, зокрема – колишній голова облдержадміністрації Микола Палійчук, екс-заступник голови облдержадміністрації Тарас Парфан, голова міського «УДАРу» Юрій Соловей та інші. Щоправда, остаточне рішення з приводу кандидатів буде ухвалене після погодження з опозиційними силами на основі праймерів.

«Колеґам по опозиції ми і далі пропонуємо в усіх округах висунути своїх претендентів, а напередодні старту кампанії визначити найбільш рейтинґових і гідних представників за принципом «один округ – один кандидат від опозиції». Ми готові до будь-яких компромісів заради перемоги, бо цінуємо довіру людей і виступаємо за об'єднання демократичних сил у майбутньому парламенті. На жаль, сьогодні в українській політиці традиція – об'єднуватися, щоб тільки пройти до парламенту. А ми виступаємо за більш довготривалий ідейний альянс», – зазначив Кличко. І запевнив, що за жодних обставин із партією влади і її сателітами його політична сила не співпрацює і не співпрацюватиме.

В. Кличко також висловив свою позицію з приводу законопроекту Колесниченка–Ківалова «Про засади державної мовної політики». Він вважає, що перед виборами політики порушують мовне питання, бо не мають що запропонувати суспільству і хочуть відволікти його увагу від основних проблем. На думку «ударівця», державна мова в Україні повинна бути одна – українська.

Про цю позицію і політику партії «УДАР» В. Кличко говорив на зустрічі з інтеліґенцією Прикарпаття в обласній бібліотеці ім. І. Франка та перед громадою Івано-Франківська на Вічевому майдані.

Н. К.

РОЗДУМИ НАД КНИГОЮ

«КОЖНА ПІЧ УКРАЇНСЬКА – ФОРТЕЦЯ СВОЯ…»,

або, ПЕРЕЧИТУЮЧИ КНИГУ ОЛЕКСАНДРА СИЧА «УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ: ТРАДИЦІЇ І МОДЕРН»

Найперш, кілька слів про автора.

Олександра Сича знаємо, як активного громадсько-політичного і культурного діяча. Він – заступник голови Всеукраїнського об'єднання «Свобода» з питань ідеології.

Знаємо Олександра Сича і як вченого-історика, політолога, публіциста. Він – кандидат історичних наук, доцент Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Автор ряду книг, численних студій з питань дослідження історико-політичних витоків та світоглядно-ідеологічних основ українського націоналізму. Упорядкував і видав три томи філософських та публіцистичних праць автора Декалогу українських націоналістів Степана Ленкавського.

…Щоразу, коли перечитуємо те чи інше видання, не має значення, на яку тему і хто його автор – завжди запитуємо себе: що він хотів сказати людям і наскільки порадив із поставленим перед собою завданням.

Якщо говорити про книгу Олександра Сича «Український націоналізм: традиції і модерн», то на запитання, що автор хотів сказати людям – відповідь однозначна: хотів ще раз нагадати всім, нам сущим, мудру настанову Великого Каменяра: «Ми мусимо навчитись чути себе українцями». Мусимо… Незважаючи, що вже двадцять літ минуло відтоді, як ми переступили поріг Величного Храму Української Соборної Держави. Але… Лише переступили… Бо почувати себе у ньому справжніми українцями так і не навчились. Та й повноправними господарями не стали. Хоч Іван Франко застерігав:

Треба, діти, добре поглядіти,
Для власної хати,
Щоб ґаздою, не слугою,
Перед світом стати…
На жаль, не стали…

Переконливо, арґументовано і послідовно, крок за кроком Олександр Сич розвиває тему українського націоналізму як єдиної політичної сили – організованої і перспективної, котра, не зважаючи на жодні труднощі, поразки й прорахунки, що впродовж багатьох десятиліть переслідували й надалі переслідують на крутому шляху до волі й свободи наш народ, ніколи йому не зраджувала, й завжди гордо несла прапор боротьби проти чужинецького поневолення. Що, власне, визначає ідейно-тематичне спрямування всіх студій, що склали книжку.

Без жодного перебільшення, досягти поставленої перед собою мети Олександрові Сичу вдалося сповна. Зі сторінок книги він постає як глибокий дослідник-ерудит, що досконало володіє матеріалом, досить солідним і великим за обсягом, уміє належним чином його проаналізувати, систематизувати й обґрунтувати. І під цим кутом зору дати своє бачення, своє розуміння діалектики і світоглядних основ розвитку українського націоналізму та його концептуальних завдань у зрізі різних переломних періодів буття українського народу. Він намагається заглянути у глибини тектонічних розломів і суперечностей, якими позначений наш сучасний глобалізаційний світ, а в його параметрах і координатах – нелегкий пошук Україною, українською спільнотою свого місця в отому світі. Дороги до державного самоздійснення, важка доля якої ніколи не переставала хвилювати українців. Згадаймо Євгена Маланюка і його рядки, опромінені гірким болем: «Коли ж, коли знайдеш державну бронзу, проклятий край, Елладо Степова?».

Та й чи тільки – Євгена Маланюка?..

Поки що запитання залишається без відповіді… «Українська нація, – зазначає Олександр Сич у статті «До дня Героїв – про природу героїзму», – начебто вже й здобула перемогу у своїх столітніх змаганнях за власну державу, але чомусь умови існування у цій державі аж надто нерадісні!.. Якась тотально-невидима небезпека загрожує всім нам. Якась невидима сила нас нищить у власній, начебто, державі…

Ба, й справді… Чому?.. Чому українці завжди залишаються у програшній ситуації?! «Бо в їхніх головах, – продовжує О. Сич у статті «Синдром «маленької партії», або чому програють українці?» – у їхній свідомості чужинці, що паразитують на українській землі, за їхній же кошт сформували «синдром маленької партії».

Невже лідери українських демократичних і націоналістичних партій не усвідомлюють цих тенденцій? Добре усвідомлюють! Але замість того, щоб організувати планомірний спротив таким антиукраїнським намірам, біжать на торги до власників олігархічних партій. Бо не українські інтереси є для них пріоритетом, а власні шкурні! Бо замість того, аби створити спільний блок демократичних і націоналістичних сил у складі НРУ, УНП, УРП «Собор», ВО «Свобода», КУН, що є цілком прохідний до Верховної Ради і міг би стати інструментом боротьби проти реалізації вищенаведеного сценарію, – їхні вожді зливають свої партії у блокові «кишені» олігархів…

То як ще перемогти українцям?

Позбутися «синдрому маленької партії» – і вірити своїм!» – робить висновок автор, з яким не можна не погодитись. Продовжуючи тему, буде доречно згадати інтерв'ю, яке нещодавно дав «Літературній Україні» відомий письменник, Герой України Юрій Мушкетик. На запитання: «Що могло б урятувати Україну? Яка ідеологія, які гасла?» – майстер слова відповів: «У мене пульсує думка про одне, часткове, що могло б стати загальним – ланцюг злуки. Український ланцюг. Отже, тільки умовно – націоналізм. Щоб усі українці взялися за руки в боротьбі за свою Україну… Це має бути націоналізм людей праці, людей добрих, людей розумних…»

Загалом, зі структури книги Олександра Сича, з контексту його творчого неспокою: камо грядеши, мої співвітчизники – важко виділити якусь одну або кілька окремих праць – як найбільш суспільно значимих і актуальних. Усі вони відповідають цьому визначенню. В сенсі виразно дослідницькому й науково-пізнавальному – теж.

Ось лише кілька назв окремих студій, які говорять самі за себе. «Феномен ОУН», «Націократія – політичний ідеал націоналізму», «Жийте культурою суті, а не культурою форми», «До Дня Героїв – про природу героїзму», «Роздуми в річницю Тараса Шевченка», «Боротьба за Степана Бандеру», «Роман Шухевич: оцінки. Героїзм. Спекуляції», «Перспектива націоналізму – в опорі лібералізму й глобалізації», «На націоналізмі збудовані всі європейські держави», «Скромний мислитель ОУН», «Книга про повстанського полковника Батька»…

Ставимо три крапки, оскільки кожен матеріал, названий і не названий, робить видання ще більш цілісним і органічним, демонструючи високий рівень публіцистично-дослідницького і наукового мислення автора. Ведучи, наприклад, мову про культ героїзму справжнього і культ героїзму кухонного, домашнього, представники якого, зокрема, можуть лише на кухні, в стінах теплої оселі голосно висловлювати своє незадоволення ненависним режимом, а, вийшовши за поріг хати, покірно гнуть хребта перед цим режимом. Точно, як у Володимира Самійленка: «Кожна піч українська – фортеця своя, там на чатах сидять патріоти…» Або – у Василя Стуса: «Сидять по шпарах всі мужі хоробрі, всі правдолюби, чорт би вас побрав…»

Так ось, ведучи про це мову, автор наголошує, що проблема покірно-рабського самоприниження, проблема «звироднілого духу плебсу», проблема «партачів життя», так людей пасивної частини нації, пристосуванців назвала Олена Теліга у своїй статті «Партачі життя» – не нинішня і не вчорашня. Як і «непересічні думки і міркування про цю проблему непересічних особистостей».

В актуальності цих думок не відмовиш. Як не відмовиш у актуальності всієї книги Олександра Сича «Український націоналізм: традиції і модерн», яку від першої до останньої сторінки пронизує переконлива думка, що українську національну свідомість убити неможливо, або, як сказав відомий письменник і громадсько-політичний діяч, батько поета Юрія Липи – Іван Липа: «Українці не заспокояться доти, доки не здобудуть Самостійну і Незалежну Українську Державу».

Дмитро ЮСИП,
письменник, лауреат Міжнародної премії Фонду Воляників-Швабінських Українського вільного університету в Нью-Йорку (США) та Всеукраїнської – в галузі літературно мистецької критики імені Олександра Білецького

ДІЯ

Як повідомляла «Галицька Просвіта», на спільному засіданні Ради і Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка підписали важливий документ співпраці «Просвіти» і «Пласту». Нині подаємо цей документ.

МЕМОРАНДУМ

ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИМИ ОБЛАСНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ «ПРОСВІТА» І «ПЛАСТ»

Цей Меморандум про співпрацю (далі – Меморандум) укладається між **Івано-Франківським обласним об'єднанням товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка** (далі – «Просвіта») в особі його **голови Волковецького Степана Васильовича,** з одного боку, та **Івано-Франківською округою «Пласту» Національної скаутської організації України** (далі – «Пласт») в особі **голови Провального Станіслава Олеговича,** з іншого боку, що надалі іменуються «Сторони», які домовилися про таке.

Стаття 1

Метою Меморандуму є продовження історичної традиції співпраці «Просвіти» й «Пласту», їхня взаємодія у сфері національно-патріотичного виховання молоді.

Стаття 2

Цей Меморандум є юридичним документом, на підставі якого Сторони здійснюють свою співпрацю для досягнення мети, зазначеної в статті 1.

Стаття 3

Сторони визнають позитивну історичну роль «Просвіти» й «Пласту» у вихованні цілих поколінь свідомих українців та потребу активізації процесу відродження духовності й організованості суспільства, спільної праці на відродження і розвиток духовності українського народу, виховання молодого покоління в українській національній та релігійній традиціях.

Стаття 4

«Пласт» схвалює Концепцію відновлення діяльності «Просвіти» в кожному населеному пункті, навчальному і трудовому колективах області (далі – «Концепція»), розроблену «Просвітою» в 2004 році й підтриману владиками Українських Церков і місцевою владою.

«Просвіта» розглядає діяльність «Пласту» як важливий історичний фактор формування молодого покоління українців.

Стаття 5

Основними напрямами співпраці між Сторонами є:

виховання громадян, найперше – молоді, в патріотичному та релігійному дусі на основі принципів християнської моралі, особлива увага – вихованню української християнської родини;

відродження і розвиток українських традицій у кожному населеному пункті;

відзначення державних та релігійних свят, історичних дат, організація концертних програм, виступів;

збереження історичної пам'яті, випуск відповідних історичних матеріалів, зокрема стосовно історії «Просвіти» і «Пласту»;

сприяння благоустрою населених пунктів;

боротьба з пияцтвом, наркоманією, тютюнопалінням, лихослів'ям;

інші напрямки, зазначені в Концепції.

Стаття 6

«Просвіта» надає максимально можливу допомогу в організації і проведенні заходів «Пласту», виконанні «Пластом» своїх статутних повноважень (організація таборів, проведення зібрань, підбір виховників, надання приміщень і т. ін.).

Зі свого боку, «Пласт», поділяючи цілі, завдання і методи діяльності «Просвіти», підтримує просвітянські акції, зокрема ті з них, які пов'язані з вихованням молоді.

Сторони докладатимуть усіх зусиль для залучення до такої співпраці широкого кола громадськості на всіх рівнях: області, району, міста, села, колективу.

Стаття 7

Сторони вважають доцільним поширення співпраці «Просвіти» й «Пласту» у всіх реґіонах України.

Стаття 8

Меморандум є підставою для укладання окремих конкретних угод про спільну діяльність, якщо Сторони визнають це необхідним.

Стаття 9

1. Сторони проводитимуть реґулярні консультації для узгодження дій, спрямованих на поглиблення співпраці на всіх рівнях.

2. Сторони практикуватимуть проведення спільних заходів у відповідності зі статтями 5 та 6 Меморандуму, круглих столів, виступів у засобах масової інформації, використовуватимуть інші законні форми громадської діяльності.

Стаття 10

Відповідальними особами за співпрацю між Сторонами на рівні області, району та села від «Просвіти» є керівники відповідного рівня (голови обласного, районних об'єднань, просвітянських осередків), а від «Пласту» – керівники відповідних структур «Пласту».

Стаття 11

Цей Меморандум набирає чинності з дня його підписання Сторонами і діє безстроково. При цьому кожна зі Сторін має право припинити повністю або частково свою участь, передбачену цим Меморандумом, шляхом попереднього письмового повідомлення не менш ніж за місяць.

Стаття 12

Після підписання цього Меморандуму Сторони ознайомлюють своїх членів зі змістом Меморандуму, скеровуючи його копії в свої низові структури. Сторони всіляко сприяють реалізації положень Меморандуму, домовляючись при цьому про конкретні форми та зміст співпраці на місцях із подальшим інформування структур вищого рівня.

Стаття 13

1. У Меморандум можуть бути внесені зміни й доповнення за взаємним письмовим погодженням Сторін.

2. Усі суперечності між сторонами, що стосуються виконання та тлумачення цього Меморандуму реґулюються шляхом проведення прямих переговорів між Сторонами.

3. Меморандум укладений у двох примірниках українською мовою по одному для кожної зі Сторін.

Меморандум підписаний в Івано-Франківську 6 червня 2012 року.

Голова Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка ***Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ***
Голова Івано-Франківської округи «Пласту» НСОУ ***Станіслав ПРОВАЛЬНИЙ***

МИ – УКРАЇНЦІ

ПОЧЕСНИЙ БОЙКО – ДМИТРО ПАВЛИЧКО

Поет перебував на Бойківщині на запрошення фонду «Бойківська бартка»

На Бойківщину Дмитра Васильовича запросив ініціатор духовного відродження краю Василь Бартків. Творчі вечори письменника пройшли у Долині, Болехові, Брошнів-Осаді за сприяння фонду «Бойківська бартка». На сцені Дмитра Павличка підтримали народний артист України Михайло Кривень і знаний поет-пісняр Олесь Дяк.

– Основними напрямами діяльності фонду «Бойківська бартка» є відродження духовності й збереження історичних культурних традицій. Ми вважаємо, що саме на цих наріжних каменях може бути збудоване українське громадянське суспільство. Тому фонд започаткував серію творчих вечорів за участю класика сучасної української літератури Дмитра Павличка на Бойківщині», – розповів Василь Бартків. Він наголосив також на актуальності таких заходів. Українське суспільство повинно навчитися захищати себе і свою мову, своє майбуття.

Дмитра Павличка й мистецьку команду «Бойківської бартки» зустрічали сотні людей, спраглих щирого слова. Було помітно, як не вистачає прикарпатцям живого спілкування з тими, хто є незаперечним авторитетом для кожного українця, – з охоронцями нашого слова. Дмитро Васильович згадував ті, вже віддалені в часі, події, коли патріоти з Долини, Болехова, Брошнева та інших міст і селищ Бойківщини допомагали долати шалений опір комуністичної влади, допомагали будити віковічний дух спротиву в душах жителів карпатського краю.

«Але нині Україна під загрозою ще гірше, ніж 23 роки тому. Я ніяк не міг подумати, що через стільки років прийде час, коли наша нова сучасна влада, обрана нашим народом, проголосує, з ініціативи не будь-кого, а самого Президента, за цей антиукраїнський закон про мови».

Гість закликав «вставати до бою». «Вийдіть у Долині, в Івано-Франківську, вийдіть у кожному селі громадою на захист своєї мови, бо мова – це наша територія, армія, наш дух, Церква… Я сказав Президентові, що це буде його вина, якщо в нас буде громадянська війна, якщо ми встанемо». Поет закликав громаду Прикарпаття почати процес «спротиву знизу» і добре думати перш ніж кидати на виборах бюлетені до скриньок. «Голосуйте за своїх, за бойків, за тих, кого знаєте, а не за «парашутистів», які вдягають вишиванки тільки для того, щоби сфотографуватись на рекламні щити», – сказав він.

Йшлося про творчість Дмитра Павличка, автора слів безсмертної пісні «Два кольори», яка знову й знов лунала у залах і серцях прикарпатців.

А під час завершальної зустрічі в Брошневі-Осаді на Дмитра Павличка чекав сюрприз. Голова науково-культурного товариства «Бойківщина» Рожнятівського району Ориславa Люклян зі сцени попросила Дмитра Васильовича дати згоду стати «почесним бойком».

«Беріть мене! Я ваш!», – відповів поет…

М. Б.

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

Авторитет кожної структури, зокрема громадської, якою є «Просвіта», залежить від фаховості її членства. Якщо людина – високий фахівець своєї справи, то і в громадському чині вона має авторитет, яким і підтримує свою організацію. Саме такими є просвітяни осередку ЦПТО № 1 Марія Коростенська та Емілія Баран, які працюють майстрами виробничого навчання у групах швейників-закрійників та швей-вишивальниць. Їхня професійна діяльність сприяє як професійному, так і духовному зростанню вихованців.

ПЕРЕКОНАННЯ СПРАВОЮ

Вишиваємо вишиванку…

Колекція моделей сучасного одягу нині активно поповнюється моделями з вишивкою. Кожна жінка хоче мати в своєму гардеробі вишиті вироби або вироби з елементами вишивки. Такі вироби стають родзинкою та унікальністю гардеробу.

Виконання вишивки – непростий і тривалий процес, який потребує особливої наполегливості й навиків. Але водночас це дуже захоплююче і творче самовираження.

Здобуваючи професію, учні Центру професійно-технічної освіти на уроках виробничого навчання та в позаурочний час вивчають різні техніки виконання ручної та машинної вишивки, втілюють їх і в сучасному одязі, розвиваючи творче мислення, фантазію, терпіння й акуратність у роботі. Добираючи старовинні узори та орнаменти, поєднуючи їх із сучасними, учні стають авторами розробки нових моделей одягу. Водночас вони торкаються національних традицій, переймаються просвітянськими ідеями, реалізують їх у нових умовах. В учнів проявляються художні вміння, творчі здібності. При виконанні вишивки можна розпізнати творчу особистість кожного учня, їхні авторські роботи стверджують потребу сучасної молоді в національному костюмі й визнання ними українських традицій, звичаїв, обрядів.

Українська вишивка все частіше з'являється в оформленні одягу: на сукнях, костюмах, блузах, і навіть на чоловічих краватках бачимо візерунки наших предків. Це ще раз доводить, що вона не зникла з життя народу, як і не нівелювалася його душа, естетичні уподобання. Основне призначення вишивки – прикрашати одяг – зумовило її виживання і розвиток. Вишивка традиційно тримається на індивідуальній творчості майстрів, які ретельно ставляться до давніх традиційних зразків, мотивів і прийомів вишивання. Останнім часом вишивка набула значного поширення не тільки в національному, але й святковому та повсякденному сучасному одязі. Тому на уроках виробничого навчання маємо можливість допомогти учням відкрити таємниці візерунків наших предків, щоб вони змогли втілити їх у виробах, які виготовляють.

При пошитті плаття використовуємо поверхнево-нашивну рахункову і нерахункову техніки: хрестик, низь, лиштва, солов'їні вічка, гладь. Якщо для шовкових тканин можна застосувати атласний шов, то для суконь із щільніших тканин доцільнішою буде полтавська, або біла, гладь. Правильно підібрані відтінки кольорових ниток можуть прикрасити комірець чи манжети плаття художньою гладдю.

Одноколірною тіньовою гладдю вишивають переважно візерунки, складені з квітів. Виконують її косою або прямою гладдю з настилом або без нього нитками одного кольору, або декількох тонів одного кольору. В одноколірної тіньової гладі колірний ефект утворюється за рахунок різного напряму стібків і різного відображення світла від гладдєвої поверхні. Для тіньової гладі краще використовувати блискучі шовкові нитки або муліне. Вишивка багатобарвною тоновою гладдю дає можливість наблизити кольори вишивки до природного забарвлення, передати колірні відтінки, світлотіні й об'ємність зображуваних предметів.

Важливо, що учні усвідомлюють, що все це багатство технік і візерунків зберегли для нас, сущих, і нащадків наші попередники, просвітяни із гурткiв народної вишивки Народних домів, у куфрах і скринях – наші прабабусі й бабусі. І ми, молоді, маємо долучитись до цієї естафети передачі знань і традицій прийдешнім поколінням.

Марія КОРОСТЕНСЬКА

Зручність і комфорт

Мабуть, не існує людини, яка б не хотіла бути красивою, сучасно одягненою і подобатись оточуючим. Модний, сучасно дібраний костюм, вишукане взуття, зачіска до лиця – і ваш образ неповторний. Як сказав Антон Чехов: «У людини все повинно бути прекрасним – і обличчя, і думки, і душа, і одяг».

Однак, щоб зовнішній вигляд справив приємне враження на оточуючих, ваш одяг повинен бути досконалим. Насамперед, пропоную заглянути в нашу історію, подивитись, як одягалися українці у минулі часи. Адже такі одежі подивовували різних мандрівників своєю красою і водночас комфортністю й практичністю. Тоді нікому б і в голову не прийшло одягатись інакше. Приклад тому показували просвітяни. Подивімось нині на світлини народних колективів тридцятих років… Які це красиві люди і в яких красивих одежах. Усе в них було до ладу, красиво, гармонійно.

І нині досконалий, охайний, практичний та комфортний одяг – мета справжнього закрійника. Для цього закрійник повинен знати технологію пошиття, методи обробки, а найголовніше – конструкції та проектування одягу. Адже правильно розкроєне плаття завжди ідеально сидить на фігурі. Опановуючи таку професію, потрібно відшукати свої методи вирішення завдань, вміти працювати як на груповому, так і на індивідуальному рівні. Тому я як майстер виробничого навчання розробляю і проводжу уроки нетрадиційними методами, даю можливість учням відчути себе самостійними. Також проектую навчальні ігрові ситуації, наближені до реальних життєвих. Це дає змогу учням застосувати свої практичні навики. Намагаюсь бути для групи не тільки керівником, а й партнером. А також виховую в учнів ділову активність. У результаті чого вони як закрійники дарують світові модний одяг, роблять людей кращими й можуть адаптуватися в ринкових відносинах.

Емілія БАРАН

ДІЯЧІ «ПРОСВІТИ»

ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ДОБРА

Видатний громадський діяч Гуцульщини Федір Гаврилюк народився в мальовничому селищі Ворохта, присілок Паленина, тоді Надвірнянського повіту, 25 січня 1882 року в сім'ї Петра Гаврилюка та Євдокії Вередюк.

Зростав серед величної природи, зачудовувався, як із-за високих шпилів зелених гір встає сонце й визолочує ґонтові дахи гуцульських хат, як білими хвилями стелиться туман у долині Войтула, переливається срібними росами полонина Лаб'єска, бринять дзвіночками отари овець та грізно шумить потік Багончик Нижній. А ще закарбувалась у пам'яті чарівна мелодія скрипки, що милувала душу й кликала в незвідану дорогу. І вже в юному віці Федір брав уроки гри на цьому інструменті у знаного майстра Мочерняка, якого по-сільському кликали Музика. Прагнув не тільки грати на скрипці, а й виготовляти її своїми руками. І юнак пройшов довгий шлях до творення скрипок. Він не вчився в професіоналів, не мав для цього і відповідної літератури. Лише роздумував, наслідував давніх майстрів, експериментував. Нижню деку, обручі та шийку виготовив з явора, верхню деку – зі смереки, зрубаної взимку. І ось у його руках печально заспівала перша струна, і друга підхопила її ніжність, третя зазвучала солов'їно, і радістю забриніла четверта… Одну зі скрипок, виготовлених Федором Гаврилюком, свято зберігає дочка Марія.

Федір Гаврилюк, як і його брати – Микола і Семен, у той час не мав можливості навчатися в гімназії, але цілеспрямовано опанував польську й німецьку мови, поглиблював знання з історії України. Зосереджений, задивлений в себе, мав велику внутрішню культуру, ніс знання і світло людям. Збереглось звернення членів громади Ворохти до цісарсько-королівського намісництва від 15 листопада 1902 року про наміри закласти у себе читальню «Просвіти». Серед засновників – Федір Гаврилюк, Михайло Походюк, Дмитро Росінський, Іван Турчиняк, Іван Гриценко, Микола Гринько, Іван Тинкалюк, Михайло Бойчук, Юра Петнюк та Софія Будзиновська.

У 1907 році брати Микола, Семен і Федір Гаврилюки заснували осередок товариства «Січ» у Ворохті. На установчому засіданні був присутній відомий громадський діяч, адвокат і письменник Марко Черемшина (Іван Семанюк), який у той час працював в адвокатській конторі М. Лагодинського в Делятині. У члени товариства «Січ» вступило тоді біля півсотні чоловіків і тридцять дівчат. Керівництво обрали таке: Іван Гриценко – кошовий, Лесь Кузів – осавул, Федір Гаврилюк – писар, Ілько Гриджук – скарбник, Юра Джуманджук – перший четар, Олекса Будзуляк – другий, Микола Гаврилюк – третій, Ілько Гринько – четвертий четар. Щонеділі «січовики» ходили зі своїми відзнаками до церкви, а після вечірні читали або слухали читання січових видань чи історії України Михайла Грушевського, яке проводив Микола Гаврилюк. Федір Гаврилюк приграваў на скрипці, а брат Семен вчив січових вправ із топірцями чоловіків, а з «лентами» (стрічками) дівчат.

Газета «Громадський голос» повідомляла, що 6 травня 1907 року в Делятині відбулося віче за участю трьох тисяч осіб, де йшла мова про підтримку кандидатури К. Трильовського на посла до австрійського парламенту. На вічу виступили адвокат І. Семанюк (Марко Черемшина), Іван Сандуляк з Карлова, Федір Гаврилюк з Ворохти. 7 квітня 1911 року Федір Гаврилюк виступив у Делятині, 24 квітня – у Ворохті, 14 травня – в Яблуниці, де закликав голосувати за кандидатуру посла австрійського парламенту М. Лагодинського. Як зазначалось у пресі, в Яблуниці, де зібралось біля 200 осіб, Ф. Гаврилюк закликав до єдності й згуртованості. В 1913 році громадського діяча з Ворохти обирають до складу повітової управи радикальної партії.

Федір Гаврилюк брав активну участь у проведенні повітових січових свят, а згодом і Шевченківських здвигах. Велике враження справило на нього січове свято, яке відбулось у червні 1914 року у Львові. Ворохтянський патріот був знайомий із видатним письменником Іваном Франком, допомагав йому в перші дні війни, коли той дорогою з Криворівні до Львова був затриманий у Ворохті. Приязні стосунки Ф. Гаврилюк підтримував і з іншими письменниками. В музеї етнографії та екології Карпатського краю м. Яремче є світлини славної родини Гаврилюків і поетична збірка Корнила Заклинського, видана у Львові в 1910 році, з дарчою присвятою громадському діячеві з Ворохти. Ф. Гаврилюк був ініціатором вечора-вшанування видатного письменника Михайла Коцюбинського у Ворохті в липні 1910 року, коли той прямував у Криворівню.

З початком Першої світової війни для Ф. Гаврилюка розпочалися важкі випробування. Через інвалідність (проблеми з ногою) він не був призваний в армію, а згодом несправедливо звинувачений у москвофільстві й вивезений в табір Талергоф.

Після війни Ф. Гаврилюк із головою поринув у громадське життя. Його часто обирали головою читальні «Просвіта» в Ворохті і він постійно дбав про передплату для громади часописів «Громадський голос», «Новий час», «Свобода». Якщо в 1924 у просвітянській бібліотеці Ворохти було 36 книг і 47 членів, то в 1928 – 130 книг і 114 членів читальні «Просвіта», а в 1938 році це була одна з найбільших просвітянських книгозбірень на Гуцульщині – 700 книг. Завдяки жертовній праці громади, братів Федора й Миколи Гаврилюків у Ворохті збудували і 9 серпня 1930 року освятили Народний дім, що мав, крім театральної зали, ще чотирнадцять кімнат.

З 3 по 12 липня 1938 року в Ворохті відбулася виставка української книги і преси з нагоди 70-ліття «Просвіти». Як зазначалось у «Львівському ілюстративному популярному журналі», Федір Гаврилюк при закритті виставки зазначив, що вона, мовляв, розбудила й інші гуцульські села, стала прикладом для наслідування.

Цікавий той факт, що коли в 1925 році в Києві вийшла книга новел Марка Черемшини «Село вигибає» за редакцією Миколи Зерова і в Снятині було влаштоване з цього приводу свято, то поряд із В. Стефаником, В. Хроновичем, Д. Осічним з вітальним словом до присутніх звернувся і наш краянин Ф. Гаврилюк. Був він і на похороні Марка Черемшини. Всіляко підтримував Ф. Гаврилюк дружину письменника Наталію Семанюк, яка в 30-их рр. XX ст. відкрила у Ворохті пансіонат «Черемшина» і організувала жіночий гурток імені Лесі Українки при читальні «Просвіти». Зазначу, що вона була хресною матір'ю дочки Ф. Гаврилюка Марії.

Ф. Гаврилюк любив церкву, знав, що Божі заповіді – то дорога до досконалості. Він входив в ініціативну групу зі спорудження нової ворохтянської церкви, а коли виник інцидент навколо плану п'ятикупольної церкви, то до Львова відрядили саме цього громадського діяча. Його прийняв Митрополит Андрей Шептицький і питання посвячення церкви було вирішене позитивно.

Попри велику завантаженість громадськими справами, ведення власного господарства, роботами задля «хліба насущного» (був хорошим теслярем), Ф. Гаврилюк знаходив час для музики – в ній бачив щось містичне, що викликає велику піднесеність і невимовну радість. 14 лютого 1953 року в Ворохті сумно грали трембіти, сповіщаючи про смерть неординарної людини, енергійного громадського діяча Федора Гаврилюка, який усе своє життя працював для добра рідного краю.

Світлана ФЛИС,
краєзнавець, старший науковий працівник музею етнографії та екології Карпатського краю, м. Яремче

АКЦІЇ

ЗВЕДЕМО ПАМ'ЯТНИК РАЗОМ

«Збудуємо пам'ятник «Руській трійці» – зачинателям українського національного відродження в Галичині, авторам альманаху «Русалка Дністровая» – першої книги українською мовою на західноукраїнських землях (1837), Маркіянові Шашкевичу, Іванові Вагилевичу і Якову Головацькому в Івано-Франківську», – таку історико-патріотичну акцію ініціюють у краї Івано-Франківські обласні організації Національних спілок краєзнавців та письменників, а також Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

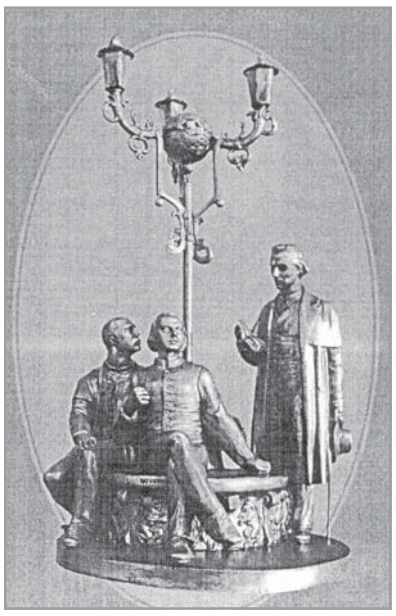
Міська рада ухвалила рішення про встановлення пам'ятника «Руській трійці» у сквері біля Національного медичного університету ще 2010 року (нагадаємо, що І. Вагилевич є уродженцем Прикарпаття, який сім років навчався у Станиславівській гімназії). Та обіцяні кошти не виділила. Тому ініціатори уклінно просять громадськість Івано-Франківщини, зокрема Бойківщини, організувати благодійний збір коштів на спорудження першого в Україні пам'ятника «Руській трійці», який, до речі, буде і першим історичним пам'ятником землякам у центральній частині Івано-Франківська. Кошторисна вартість пам'ятника з благоустроєм становить 200 тис. грн. (скульптор – В. Довбенюк). Є надія, що крім благодійних колективних внесків від працівників підприємств, організацій та установ на допомогу прийдуть небайдужі меценати й окремі громадяни. Планується друкувати списки жертводавців. Гадаємо, що й міська та обласна ради також виділять необхідні кошти.

Рахунок для надсилання коштів:
Одержувач: СПД «Довбенюк Володимир Михайлович»
Р/р 26001362518
МФО 380805
КОД ЗКПО 2167719872
АТ «Райффайзен Банк Аваль»
Призначення платежу: «Благодійний внесок на пам'ятник «Руській трійці».

Можливий також благодійний внесок поштовим переказом, або електронним переказом через УДППЗ «Укрпошта».

Отож збудуємо методом народної будови пам'ятник «Руській трійці» в Івано-Франківську!

Координаційна рада акції

Проект пам'ятника «Руській трійці»: о. Маркіян Шашкевич (праворуч), Іван Вагилевич (у центрі) та Яків Головацький

ЗІРОЧКИ

ДІВЧИНКА ІЗ СОЛОВ'ЇНИМ ГОЛОСОМ

Іринка Стецько закінчила сьомий клас Івано-Франківської ЗОШ № 7 і з першого класу займається у студії обдарованих дітей, заснованої відомим музикантом Борисом Данилишиним при Центрі дитячої та юнацької творчості. Зараз Ірина не тільки відмінниця у навчанні в школі, але під керівництвом учителя вокалу, педагога високого класу Тетяни Шиптур досягла успіхів і перемог на пісенних конкурсах як солістка і як учасниця тріо «Квітка-душа», ставши володаркою гран-прі пісенного конкурсу «Карпатські соловейки», першого місця Всеукраїнського фестивалю патріотичної пісні «Сурми звитяги» і обласного конкурсу «Таланти землі Галицької».

В репертуарі Іринки – народні пісні, пісні композиторів-класиків, а також місцевих авторів, зокрема пісня «Україна» композитора Світлани Гричко, про рідне місто – «Івано-Франківський блюз», «Молюся до Отця», «Прости», які підготувала до шостого Міжнародного конкурсу «Пісня серця», який відбудеться у 2013 році.

Пісні Іринки про Івано-Франківськ увійшли у фільм «Івано-Франківську – 350», який підготувала на ОТБ «Галичина» група авторів під керівництвом редактора програм Галини Філіпової.

Дівчинку називають нашим соловейком за її унікальний голос широкого діапазону, за її співоче серденько й закоханість у пісню, а вчителька цінує в ній працьовитість і відповідальність.

Іринка Стецько

Радіє бабуся, яка виховує свою дорогеньку внучечку на українських традиціях і любові до рідного краю, повазі до людей. А в школі всі гордяться, що Іринка прославляє українську пісню і школу.

Хай високо злітає наша Іринка-солов'їнка і не знає втоми.

Любов ЗОРІНА

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

ТОГОБІЧНИЙ. ХТО Ж ВІН?

…Драматург, поет, актор, антрепренер родом з м. Городище на Київщині. Мова – про плідного й оригінального своїм творчим набутком в українській літературі й драматургії Івана Щоголіва (1862–1933)…

У 1907–1910 рр. він очолював Товариство українських акторів у Києві, з 1910 р. – актор Лук'янівського народного театру, а у 20-ті роки керував драматичним гуртком у селищі Стеблів (нині – Корсунь-Шевченківський район на Черкащині).

У літературі й драматургії Іван Щоголів виступав під псевдонімом Тогобічний (Тогобочний).

(Продовження. Поч. у № 24)

ОУН розгорнула вздовж радянського кордону від Фінляндії до Румунії опорні пункти, з яких у час «Х» на Велику Україну мали просуватися так звані Похідні групи українських націоналістів. Один із таких опорно-оперативних пунктів був створений і на Далекому Сході – у Маньчжурії, де скупчилося за певних історико-політичних обставин понад двадцять тисяч українського люду. Там, до речі, діяла «Далекосхідна Січ».

Оунівці своєю різноплановою діяльністю, в тому числі терористичними засобами, пробуджували український народ і закликали до нової національно-визвольної революції. Так, восени 1933 року члени ОУН ледь не здійснили «акт помсти» стосовно наркома іноземних справ СРСР М. Литвинова і цим мало не зірвали його перемовини з Ф. Рузвельтом. А наступного року у Львові бойовик ОУН Микола Лемик (1914–1941) вчинив атентат на керівника радянського консульства у Львові О. Майлова (а фактично співробітника відділу ОГПУ–НКВД), протестуючи проти організованого московськими більшовиками голодомору в Україні.

Спецслужби Радянського Союзу, скеровані відповідними рішеннями ЦК ВКП (б), були націлені на нейтралізацію і знищення українського націоналістичного руху, перш за все, його організаційних структур і провідних діячів на еміґрації. Здійснювалася цілеспрямована робота з підготовки й укорінення в усіх структурах ОУН провокаторів і диверсантів для розкладу ОУН зсередини, її розколу, створення у середовищі її функціонерів підозрінь, чвар, організації вбивства і дискредитації її провідних діячів, очорнення ОУН.

У 1943 р., після вбивства Миколою Лемиком радянського посла у Львові, голова ОГПУ В. Менжинський, доповідаючи Й. Сталіну по суті справи, зокрема, сказав: «…Наши украинские товарищи внедрили в центр ОУН своего агента, и теперь мы будем знать все, что делается в этом шпионско-террористическом осином гнезде…», і таким аґентом, за словами Менжинського, був В. Лебедь, «хорошо знавший самого Евгения Коновальца, лидера украинских националистов».

Серед тих провокаторів і диверсантів був і аґент НКВД під псевдонімом **Тогобічний.** Це ж бо він, як і багато інших «лицарів з-під темної зірки» (за словами Уласа Самчука), в 1934 році відбув за кордон виявляти ворожі більшовицькому режимові плани націоналістичних центрів. У лютому цього ж року він – у Фінляндії. У Гельсінкі він під псевдонімом Тогобічний зголошується в Українській громаді як утікач із Соловецького табору.

Підступом і маскуванням він намагається втертися в довір'я голови Української громади Василя Баранецького. Видає себе за досвідченого журналіста й публіциста: публікує в часописі «Українське слово» (Париж) низку статей в націоналістичному дусі. Тож, втершись у довіру проводу у Фінляндії, він стає членом ОУН, активно працює в напрямку опанування керівних посад у проводі.

Засновник і керівник ОУН полковник Євген Коновалець (у центрі)

З цією метою використовує тимчасовий від'їзд В. Баранецького до Арґентини у 1935 році. Він перебирає провід ОУН у Фінляндії і зв'язки зі східноукраїнськими землями (СУЗ). Василь Баранецький до Фінляндії не повертається: він гине за загадкових обставин.

Через опановану Тогобічним структуру проводу ОУН у Фінляндії здійснюється низка підступних і кривавих злочинів проти українського націоналістичного руху. Одним із них є підготовка, за участю Тогобічного, і вбивство організатора й провідника ОУН Євгена Коновальця 23 травня 1938 року в Роттердамі, яке готувалося впродовж п'яти років. Якраз Тогобічний приймав і забезпечував подальшу переправу до Роттердаму «молодого вчителя», який «розчарувався в комунізмі» і який фігурував у різні часи під псевдами Приймак, Павлусь, Вельмуд, Норберт, а по Роттердамській трагедії – Валюх.

Нині справжнє ім'я московського терориста-диверсанта відоме – Павло Судоплатов…

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

НЕЗАБУТНІ

В ДІБРОВУ, ДО БОГДАНА БОЙКА…

Уже дванадцять років як покинув цей світ заради іншого відомий український письменник, автор славнозвісного роману «Липовий цвіт сорок першого», повісті «По голови, по голови», редактор «Перевалу» Богдан Бойко.

На початку червня Богданові Бойку виповнилося сімдесят п'ять. Так, виповнилося, адже такі письменники належать до безсмертних у вищому сенсі цього слова.

Щоб ушанувати свого побратима по перу, з ініціативи голови обласної організації НСПУ Євгена Барана група письменників (Галина Турелик, Олександр Смоляк, Мирослав Аронець, Ярослав Ткачівський, Василь Бабій), директор обласної бібліотеки Людмила Бабій, а також син Бойка Тарас, перекладач, побували у рідному селі сучасного класика. На літературній мапі України село називається Діброва.

До названих вище осіб приєднався ще один дібровчанин – Богдан Кучер. Разом із дружиною В. Бойка Лідією Йосипівною всі разом помолилися на могилі письменника, поділилися спогадами про нього через добре і тепле слово. Потім відвідали хату, де жив і творив Богдан Бойко.

Того ж дня письменники мали зустріч у рогатинській районній бібліотеці з бібліотекарями й читачами Рогатинщини. І знову мова йшла про життя і творчість Богдана Бойка, високе слово якого і нині животворне і дуже потрібне людям, не байдужим до його українського змісту.

Василь ЗАДОРОЖНИЙ

КНИЖНИК

МОЇ СУМНІ ФІЛОСОФИ-ЛІТА

Таку філософську сентенцію висловив автор книжки «Сонети», голова Рожнятівського РМО «Просвіта» Любомир Михайлів. Ця книга стала своєрідною молитвою Богові, землі, людині та бджолі. Вона насна-жена енерґетикою минулих поколінь, неспокійного сьогодення та милим моєму вухові галицьким діалектом, який автор уміло вплітає у твори: «Тепер надій клепаю я багато, і кожен день між нас – окреме свято, бо я вже зняв з передчуття позлітку…» Або: «У горах, де живе чугайстер – веселий дух моїх країв, де бджоли в дуплах ліплять тайстри, де линуть шепоти без слів…»

А які близькі мені слова автора про львівські трамваї… «А львівські площі дихали журбою, де я ходив у серці із виною під небесами наших днів і стріч». Адже я теж учився у Львові у виші, який сьогодні займає четверте місце в Україні.

А які вдалі слова в осмолодських сонетах: «Підлютого глибинне джерело тече й тече, як сотні літ текло… Шептицького колиска золота, земля благословенна і свята, ти геніїв і кліриків завжди звала… Орда орду на час якийсь міняла, а джерело, як серце, що жило, всім дарувало силу і тепло…» Десяток слів, а які вони глибинно ємкі!

А у рахівських сонетах: «У цім краю все – Боже, все – святе, земля блаженства, світла і любові, мені відкрила обрії казкові… Сюди я ще прийду неодмінно вдихнути величавий вільний дух…»

Шановний читачу, вибачай, що зловживаю цитатами з сонетів автора, але вони милують мій слух і хочу, щоб і ти дістав насолоду від знайомства з книгою.

А ще – з зимового сонету (коляди): «Отак від хати і до хати даруй же, Боже, благодати, житейських благ, небес високих». А ще скільки щирих поетичних слів про наш край як Божу благодать і Божу комаху…

Запрошую галичан ознайомитися з книжкою просвітянина з Бойківщини й закінчую розвідку уривком з весняного вірша: «А я під вишнею травневою присяду і на руці відчую тінь бджоли, і зрозумію: світ тісний, малий…»

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

НАВІЯНЕ

ГОРОДА

Не знаю, як хто, але я на городі розкошую. На городі у мами. Тоді, коли повільно пересуваюся по ньому зі сапою. Ну, там, сапаю квасолю чи картоплю, кукурудзу…

Тут так добре й затишно, бо довкола – невидимі образи давно минулого дитинства і того часу, коли ти маєш щастя жити до свого повноліття, після якого залишаються болісно-солодкі спогади.

А тоді собі думаєш: ти ж виріс на цьому городі й виріс із його скупуватої щедрості. Цілий рік споживав вирощену тут картоплю, квасолю, їв кулешу з кукурудзи, ще всіляку городину, яка п'янила ароматом петрушки і кропу. А над сливами, що квітли на межі, безпечно гули хрущі. Нема вже ні слив, ні хрущів, а город – як був, так і є. І праця на ньому та сама, і годує він людину так само. Наче якась проклята патріархальність кимсь законсервована навіки, бо нічим не відрізняється праця на городі мого діда ще за Польщі і моя за Незалежності. Правда, мені простіше, бо я лише допомагаю мамі, а діди наші жили з цієї праці на клаптику землі.

Здається, що вся сільська Україна (а частково і міська) і зараз виживає з городів. І город – це особлива субстанція буття української людини, яка, хоч і не так, як колись, прив'язана до землі, все-таки має певний пієтет до городу. Здається, в російського письменника Федора Абрамова є навіть твір «Ода городу». Про наш город можна писати роман.

Їдеш Європою і не бачиш знайомого українського пейзажу із черезсмужжям, помежів'ям городів. Все так схоплено у великих масштабах. Ну, хіба що в Польщі, Румунії, Болгарії подібна до нашої картина. Очевидно, ми найбільше відповідаємо визначенню «нація землеробів», наче ми й далі живемо в трипільських часах. Що ж, традиція штука гарна, та іноді й сумна.

…А трохи попрацювати на городі не зашкодить. Своєрідна релаксація. Скільки ще наших стареньких матерів, покинених нами через обставини, отак тяжко «релаксують» на городах, згадуючи свою силу й здоров'я у молодості. Але на те нема ради – тяжіння городу невмолиме.

Василь БАБІЙ